

Redactiunea

se affia in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decât numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
 Pre trei lune 3 fl. v. a.
 Pre siesse lune 5 „ „
 Pre annulu intregu 10 „ „
Pentru Romani'a :
 Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
 Pre 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru Insertiuni :
 10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
 pentru fiesce-care publicatiune separata.
 In loculu deschisu 20 cr. de limit.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 1/13. Maiu, 1874.

Cea mai importante cestiune ce se actualimente este fara indoiele cestiunea junctiunii caililor ferrate ungu cu alle Romaniei. Ea sta de multu ordinea dilei si de si fusese amana, in camer'a Romaniei, inlaturata n'a fostu, precum apriatu se vede in celle ce se petrecu de catu-va timpu ochii nostri. Ministeriulu ung. cu quintia febrile intetiesce deslegarea junctiunii, era guvernulu Romaniei gra cu acellu-a si neastemperu a plini intiele si pote chiaru „vointi'a“ imposululu vecinu. Ca-ce nu mai este neci indoiele, ca intalesculu cuvinteloru nunciulu domnescu spre a se supre desbaterii DV. diferite proiecte regi mai alessu *financiarie si economice* — apoi „insemnatarea si urgentia“ proiectelor etc. (vedi: nunciulu) nu deduce la alte proiecte seu alta cestiune, decâtu numai la „junctiuni“ si colariile lor: immense summe de bani. Insemnatarea cestiunii o recunoscem, nu vedemu inse „urgentia“ mai usi pentru Romani'a; da, o vedemu ce, preabine, pentru Ungari'a, si n'a este de ajunsu a sci, ca trebue se de urgentia, de si nu pentru Romani'a, dar negressitu pentru guvernulu cellu cu ingagiamintele. Ceea ce nu vedem in promptitudine, ba proiectiunea guvernulu romanu d'a regele la cerere guvernulu ung este cestiunea necunoscuta „*ecuivalintele*.“ Cestiune, ce e dreptu, cauta de multu ecuivalintele promissu. Dupa unu scriitoriu classicu „*upuae epopeis vociferatio urberes vindemias agit*“ culesculu cellu mannosu dara, independentia „*totale*“ a Romaniei, proclamarea regatululu romanu, a recunoscere prin marile poteri, se consider'a ca assecurata prin servitiile alle austro-ungariei, s'au bine alle dlui Andrassy in compariune fratele seu de cruce, principele mareu. Independentia „*totale*“ a Romaniei o dorescu toti Romanii, nu pociu o dorimu si noi, dar acesta dependintia „*deplina*“ noi o considerem numai ca cestiune de timpu, ca urma de sine, fara ca omenii statu ai Romaniei se aiba nevoi'a platit inante si cu atat'a precipitate unu ecuivalinte atatu de onerosu chiaru periculosu, precum sunt in junctiunile. Ungari'a trebue se incesca deslegarea cestiunii junctiunii, ca se scape de sarcinele insupportabile ce i impunu celle doue linie ferrate in Transilvania, cari seu claudu cu cea mai condemnabila nesocotita si cari pote pentru totu deaun'a negressitu multu timpu chiaru si junctiunea lor cu cailile ferrate une voru romané improductibile, prinindere morta. Commerceiulu lumei va trece neci odeniora prin Transilvania. Marile caili internationale sunt: pentru partile superioare lini'a la Vienn'a-Leupole-Cernauti spre Est, era pentru partile inferioare: lini'a Ungro-romana cu junctiunea la Slav'a-Verciorov'a si va fi mai tardiu a Serbesca, dar celle doue linie d'in Transilvania nu voru fi in vecii veci. Cei voru remane ceea ce sunt: caili comunicatiune interna, pentru unu locu ce nu are neci industria, ca-ci a presuppune,

ca biet'a Transilvania numai decâtu dupa junctiune, are se fia transformata prin poteri magice intr'una tierra industriale ca si Belgiulu, seu cellu pucinu numai ca si Elveti'a, este mai multu decâtu incumeratu, este fantasia magiara ungresca. Prin urmare Ungari'a in totu casulu are se porte sarcinele nesocotintiei salle, bine ca prin junctiunea pre la Timisiu (Predealu) si Turnurosiu, acelle voru deveni ce-va-si mai usiore, — era Romani'a, bagandu-si capulu in jugu, numai d'acum inante va esperi ce va se dica a da junctiunea pre la passulu Timisiului, unde Ungari'a n'are d'a cladi decâtu pre distantia de 2 1/2 mille (de la Brassieu pana la Predealu) precandu Romani'a ar avé se cladesca drumulu seu de ferru pre distantia de 14 mille, pre locuri aprobe inaccessibili, pre malulu unui riu turbatu, ce totu restorna ce i sta in celle, si preste tote ar trebui se spesesca summe fabulose pentru constructiuni artificiose, a caroru conservare annuale ar absorbe sute si sute de mii. Tote acestea pentru ce? Pentru ca dl. Andrassy se pote essi d'in cornulu cellu de capra in care s'a bagatu cu liniile salle d'in Transilvania. — Ba da, mai este si independentia a Rloru se va realisá si fara de prea onoresole ingagiaminte a junctiuniloru.

Guvernulu Ungariei n'are bani si trebue se platesca cuponele d'in Iuliu, prin urmare au recursu la mediulocele ce i-au statu mai indemana, la optiunea jumetati d'iu imprumutulu de 150 milioane, contractatu in annulu tr. Cátu de onerosu si scumpu au fostu acestu imprumutu s'a d'issu la timpulu seu, stipulatiunile secrete inse numai acum se stracora in publicitate, candu guvernulu cere restulu, d'aici conferintia in cestiunea concessiunii drumulu de ferru Timisior'a — Orsiov'a, d'aici si cestiunea junctiuniloru intetita chiaru acum. Organulu Ionyaianu „*Reforma*“ care scie ce scie, affia ca ministeriulu au avutu grea lupta, mare necasu, cu consortiulu, ca-ci acestu-a cerea ministeriulu lun'a si stelle. Se dice ca formulasse 15 puncte de felurite concessiuni, intre cari si junctiunile. Diariele officiose observa ca ministeriulu au respinsu cu tenacitate mai tote punctele pana la concessiunea liniei Timisior'a — Orsiov'a. Dar ingagiamintulu d'a mediulocele junctiunile? Nu se dice nemica, trebue inse ca assiste, pentru ca ecca ce dice „*Corresp. Ung.*“ „*Ambe cestiunile (concess. Timisior'a — Orsiov'a, si restulu imprumutulu de 150 mill.) numai intru atat'a sunt ingemenate, in catu prin allocarea (Plazirung) prioritatiloru romane consortiulu mai cu inlesnire pote procurá celle 75 milioane, restulu imprumutulu.*“ — La intreprinderile de junctiune impreunate cu mari si castigiose operatiuni financiare, sunt interressati toti omenii financiei, intre cari multe persone inalte, chiaru si domnitori, prin urmare se nu ne miramu, ca cellu ce tiene in man'a sa chiea in intreprinderii si successulu operatiuniloru, este tentatu cu promissuni, precum diabolulu tentasse pre invetiatorinlu. — Corpurile legiutorie alle Romaniei se bage bine de sama ce facu ca-ci dupa ce voru fi cadutu in cursa, cainti'a va fi tardia si voru remane inca si cu ridicolulu, rusinos'a dar meritat'a respalata a neghioblei. Era concessiunea junctiunii „*Predealu*“ delendam este censemus

d'intre conditiunile stipulate ca ecuivalinte. Corpurile legiutorie a Romaniei se nu abusedie de potestatea loru in ajunulu espirarii mandatulu.

Diariele se occupa multu de revelatiunile cuprinse intr'una correspondintia a d'fariului angl. „*Times*“ despre cercarile ce principele de Bismarcu ar fi facutu d'a iudupplecá pre Regele Italiei la nou resbellu cu Franci'a, offerindu-i ca pretiu recuperare Nizzei si a Sabaudiei, era spre realisarea reannesiunii, ajutoriulu militarecu allu Germaniei. Intre revelatiunile d'in acea correspondintia se cuprinde si nesce cuvinte ce de ar fi adeverate suffletulu lui Bismarcu ar trebui se fia mai negru, decâtu allu lui Belsebiu. Se dice adeca cumca in conversatiunea avuta cu Regele a supr'a resbellulu franco teutonicu, Bismarcu si-ar fi descoperitu parerea de reu, ca n'au coplesitu cu ostiri totu territoriulu Franciei si ca n'au belitu de pre tierra cellu pucinu 10 milliarde, ca Francesiloru se nu li mai venia a minte d'a se cugetá la resbunare, ci in cursu de mai multe generatiuni se vegetedie in saracia si ticalosia! Si acestu calau este omulu cellu mare allu secululu? Nu lu pismuimu nemtiloru. — Regele Galantomu trebue ca se va fi disgustatu forte de barbarulu cancellariu allu amicululu seu Tiarulu Teutonicoru si va fi respinsu negressitu offertulu immoralu.

Diariele nemtiesei desmintira acelle revelatiuni asemene si unele angle ba pana si contele Andrassy se affia chiamatu a spelá pre frate-séu Arapulu, dar diariele italianesce tacu tacerea pescelui, prin urmare opiniunea publica nu este inca lamurita a supr'a autenticitatii acelloru revelatiuni, de altmintrea forte probabile.

D'in Ispani'a se scrie ca Carlístii era stau gat'a de lupta. D'insii s'ar fi reculescu si inaintedia spre Bilbao. — Despre intentiunile politice allu lui Serranu dupa diariulu off. „*Gaceta*“ se spune ca marescalculu, — la intrebarea ce i-au facutu ministerulu de agricultura Vecerra, — ar fi dechiaratu ca intentiunea sa este indireptata spre a reconcilia osebitele partite politice si ca d'insulu se va decide in scurtu a luá mesurile ce s'ervescu la ajungerea acestu scopu. Pentru organisarea guvernulu trei combinatiuni sunt a nume: ministeriulu republicanu sub Castelarulu seu ministeriulu de reconciliatiune sub amiralulu Topete seu in fine unu ministeriu compusu d'in elemente constitunali sub actualulu ministru de resbellu Zabala.

Cu privire la acoperirea deficitulu triennale a fondulu studiiloru, diariulu off. de Budapest'a publica urmatoriulu comunicatu „*subventiunea fondulu studiiloru prin innaltulu cleru catolicu allu Ungariei, dede ocasiune la felurite aplicatiuni si insinuatiuni d'aristice. Pre bas'a informatiuniloru primite de la locuri competente potemu impartesi urmatorielle:*“

„*Veniturile fondulu studiiloru ajungu cu deplinire spre acoperirea erogatiuniloru currente a instituteloru ajutate d'in acestu fondu.*“

„*Este inse nu numai de doritu, ci si necessariu, ca academiele si gimnasielc se se desvolte conformu cerintelor progressului, era acesta desvoltare cu tota miseri'a financiara a statulu ne potendu sufferi amanare.*“

„*ministerulu cultelorulu si allu instructiunii publice, ca se pote effectul mai currendu si mai cu successu, s'au adresatu cátra innaltulu cleru catolicu, care incuviintia cu prontitudine subventiunea ceruta pre an. c. 1874 in summa de 40 mii fl. era pentru annii 1875 si 1876 offerindu cáte 50 mii fl. fara ca acestu offertu patrioticu si demnu de recunoscintia se-lu fi legatu de conditiuni si fara ca in asta privintia intre Episcopatu seu cutare membru allu seu si intre ministerulu cultelorulu se se fi facutu promissuni de ori ce natura seu direptiune, ori ca se se fi inchiatu conventiuni seu compromisse si stipulatiuni, de cari tote neci vorba n'au fostu.*“ Fericiti cei ce credu.

Protocolulu Episcopiloru in cestiunea proiectulu de lege pentru gimnasia. — Episcopatululu face mai inante de tote exceptiunea, ca proiectulu de lege nu se ingrigesce despre formarea caracterulu morale allu invetiaceiloru, ba se pare a nu pune pondu pre acest'a, ceea ce dovedesce curiose concepte.

A dou'a exceptiune mai momentosa a episcopatululu este, ca gimnasiale catolice si dupa noulu proiectu de lege remanu sub administratiunea statulu. — „*P. Napló*“ observa la acestu punctu ca proiectulu de lege sustiene in asta directiune statulu quo, era catu pentru nobilitatea inimei dice ca acest'a nu se pote decretá prin legi, dar ca episcopatululu n'au arretatu neci unu punctu allu proiectulu prin care s'ar impedecá nobilitatea inimei, prin urmare exceptiunile episcopatululu ar fi facute numai pentru a cercá nodu in papura. Noi in aceste doue puncte sustienemu parerea prelatiloru, avemu inse si alte exceptiuni in contra proiectulu, a nume d'in punctu de vedere natiunale si pedagogicu, despre cari la loculu loru.

Consecrarea Pr. SSalle Teoflu Béndela

nou-numitulu AE. si Metr. allu Bucovinei.

In 20. Apr. (1. Maiu, st. n.) nou-numitulu AE. sosl la Sabiu insocitu de Par. S. Moraziu-Andrescu, Aless. Cons. Gedeonu Greculu-Constantinescu, arch. monast. Suceviti'a si Teoctistu Dronu, ADiaconu. La gar'a cailii ferr. fuse primitu de unu frumosu numeru de romani cari accursesse a-lu bineventá, de aici D. Archimandritu N. Popea, lu condusse in resied. metropolitana, unde assemene fu bineventatu de fruntasii intiollegintiei rom. — Totu in aceea-si di sosl Pr. SSA Par. Eppu allu Aradulu Mironu Romanulu, era alta di, sambeta sosl Pr. SSA Par. Eppu allu Caransabisiulu I. Popasu — La 4 ore dupa amedia-di se incepú actulu consecrarei cu servitiulu de sera dupa pravil'a cea mica. La 8 ore ser'a priveghiu. Dominica (22 Apr. 3. Maiu,) la 9 ore demin. se incepú sta liturgia si actulu propriu allu consecrarei tote in beseric'a de la „*schimbarea la facia*“, d'in cetate.

Dupa finirea s-tei liturgie dupa sever-sita consacrare seu chirotonire decátra Pr. SS. Par. Archieppu si Metropolitu Procopiu Ivascovicu si Pr. SSLoru PP. Episcopi sufragani: Ioanu Popasu slu Caransebesiulu si Mironu Romanulu allu Aradulu, nou chirotonitulu a primitu investitur'a cu man-

thia si cârgia. Cu occasiunea acest'a Pr. Ssa nou-chirotonitul Archieppu si Metropolitu Teofilu Bendel'a rosti urmatori'a cuvintare:

„Prea santite Sinodu metropolitanu!“

„Multu stimato cleru archiepiscopalu!“

„Onorata adunare bisericesca!“

„Daca Moise, pre carele l'alesse Domnediu de liberatoriu poporului seu, cu tote ca ellu, prin poterea si lumin'a spiritului seu, era in stare de a corespunde soției, ce i s'a impusu prin descoperirea ddiésca pre muntele Chorivu, sa rugatu dîcendu: „Domne tramite pre altulu“ cum de Eu, carele sum conscientu de neajunsurile melle, se primescu fara sfiola toiagulu archipastoralu, cu carele se conducu turm'a lui Christosu din eparchi'a Bucovinei, in pamentulu binecuvintarei si allu fericirei.“

„Cuprinsu de acesta sfiela, a-si dice si eu: „Domne tramite pre altulu!“

„Era in tempulu darului, nu cutediu a me retrage de la dispunerile providentiei, ci insufletitu de incredere intru cellu prea inaltu, carele se arreta puternicu intru cei slabi, dîcu. „Fia voi'a Domnului cu mine!“

„Seriose cugetari sunt celle, ce cuprindu in momentul acest'a sufletulu meu, pentrundieterio simtiri, ce inunda acum inima mea, dara mai pre susu de tote, marimea, greutatea, si respundietatea chiamarei mele de archipastoriu — aceste sunt, care me cuprindu si me umilescu mai pre susu de cugetu si de cuventu.

„Mari, cu adeveratu mari sunt indatoririle, pre care le primescu astadi, indatoririle de a fi invetiatoriu, amiculu, parintele si medilectoriu poporului, ca-ci spre a implini aceste indatoriri, se recere orice sacraficiu, fia allu ostaneloru de di, si allu priveghiariloru de nopte allu petrecerei in postu si in rugaciuni neincetate, allu parasirei totorogu indemnariiloru de vietuire, ba insusi sacrificarea vietiei.“

„Si ce alta me pote face de a me supune la astfelu de sacrificii, daca nu dragostea evangelica? care dupa cuventulu Apostolului: „Tote le sufere, tote le rabda, la tote nadejde are.

„Intru adeveru! Voiu se iubescu poporulu meu, voiu se-lu iubescu din tota inim'a, si atunci voiu implini si tote indatoririle mele catra densulu. Atunci ii voiu fi unu invetiatoriu apostolicu, unu amicu credinciosu, unu parinte spiritualu, unu rugatoriu ferbinte inaintea lui Dieu.“

„In valulu unoru cugetari ca aceste imbarbatarea sufletulu meu resare din incredere neclatita in ajutorulu lui Ddiu, era mangaierea inimei mele croce si se intaresee, candu cugetu la vecinitatea eparchiei bucovinene cu sant'a metropolia de aici, unde impregiurulu marelui luciferu ierarhieu o cununa maretia de lumini straluctorie, unu poporu alesu allu lui Dieu, carele dupa lupte nenumerate si suferintie nespues ca unu Israilu nou, a devenitu in starea de binecuvintare.“

„Binecuvintatu se fia numele santei Metropolii a Romaniloru gr. or. din Transilvania si Ungari'a, si multiamire adenea Escelentiei Sale parintelui impreuna cu presantiloru Episcopi cari avura bunatarea prin seversirea actului de chirotonire de asta-di a indeplini o lipsa simtita in ordinea ierarhica a eparchiei bucovinene.“

„Binecuvintatu de Ddiu se fia poporulu romanu carele radica atatu de mari sacrificii pentru buna starea si inffiorarea bisericeii.“

„Binecuvintarea Domnului preste adunarea de asta-di, cu allu seu daru, si cu a sea iubire de omeni totu-déun'a acum si purerea si in vecii veciloru Aminu.“

Publiculu asculta cu atentiune incordata si cu viu interesu. Candu inse se termina cuventarea a pruruptu in aclamatiuni de „se trasésca“ in repetite renduri. Totu asi'a si-arreta publiculu simtiemintele salle simpaticului prelatu prin aclamatiuni pre strada in mergerea de la biserica pana la presiedinti'a archiepiscopésca.

In aceea-si di, pre la 12½ ore intefiginti'a romana di Sabiu si o deputatiune diu Brasiovu, cu P. Archimardritu Nicolau-Pope'a in frunte, a gratulatu in espressiuni forte bine simtite nou-chirotonitul, carele totu astu-feliu a si respunsu.

Pr. S. Sa P. Archieppu si Metropolitu allu nostru a datu in onorea ospelui unu prandiu splendidu la care a luat parte si autoritatele cele mai inalte hos. militari si civili din locu.

Luni cu trenulu de sér'a plecara Presantiale Loru Archieppulu si Metrop. Bucovinei, eppii Caransebesiului si Aradului si reprezentantii clerului din Bucovin'a.

La acestea. — reproduse dupa „Telegr. R.“ — adaugemu, ca informatiunile private sunt pline cu laude a supr'a noului Metropolitu, care cu aparinti'a sa fece placuta impressiune, era prin portarea sa cuceri tote luimele. In fine liberalitatea sa, facia de persone si institute, inca este laudata. Pr. Ssa promisse ca nu va uit'a tramite la timpu ajutorie instituteloru rom. d'in Sabliu. Provedinti'a divina s'au induratu a tramite unu barbatu inzestratu cu emininti insusiri plinu de zelu catra biserica si natiune, ca se vindece ranele infipte sub indelungat'a vegetare a antecessorului seu. — Multi anni predemnului Prelatu!

Unu Echo.

La cellea scrise in „Federatiunca“ Nr. 24 — 27. 1874 din Urbea-mare cu respectu la fundatiunile diocesane s. a.

Opiniunea publica si spiritulu tempului presentu, este: conlucrarea communa pentru drepturile omenimei. Animosa staurintia in communu unita pentru emancipatiunea de calcatoru drepturi umane, in multe locuri a deportatu invingere grandiosa. Intru acea, prin necalculatele lucruri extraordinarie cari ar obveni, séu prin relasarea unora bunateti speribile, inffiorarea cea sigura, in ante de tempu s'ar poté vedeti. — Ca in tempulu presente, a rare ori a statu lucrurile pre teatrulu politicu. Cugetarile fierbu de uimitu, sperantiele in multe locuri stau in valurile cellea ne mai pomenite. Spiritulu de innoire si schimbatiune trassare in tote partile, si sta aproape de eruptiune. Se lupta lumea intrega mai in comunu spre alegerea objecteloru aducatorie la scopu. Toti si tote voiescu a cercá spre a poté largi si slabi aceea, ce asi'a de tare appesa si stringe. Dar' tote au tempulu loru, a fara de tempu, nemica nu va poté veni, inse dupa tempu era-si nemica nu va poté remané. Acestu tempu indeplinitu debue asteptatu cu astemperu, facandu din respotiri cellea de fucutu, ca-ci aceste a potesse filosofi'a si politic'a cea rationale. Provedinti'a a renascutu sortea romanitati nu prin tempuri extraordinarie, ci prin omeni estra ordinari. Acellea fara de acesti-a pentru binele statului si a natiuniloru sutoamá ca si nea fara de conducatoriu intre valurile cellea veeminti si spumegatorie pre marile cellea nemarginite.

Si cine aru poté fi acei omeni estraordinari, cari ar poté initiativá tienerea sinodeloru, séu congressuriloru bisericeii unite? De siguru ca nimenea altii ca guvernele cellea bisericesci dîcu d'insii civili, ca factori immediati, mai alessu fruntasii confectiunii tienute la 13—14 Aprile 1871. in Alb'a-Jul'i'a. Sè dîcemu dar' era cu Liturgiurulu nostru: Antaiu addu-ti aminte Dómne de A. Eppii si Eppii nostri, pre cari darnesce S.S. Talle biserice in pace, intregi, onorati, sanitosi, dreptu indreptandu cuventulu adeverului Teu; si se ne dee ratiuniri prin cercularie si organe publice, despre fundatiunile diocesane, pana la convocarea sinodeloru, dar se staruesca neintre ruptu a medinloci convocarea loru. Asi'a se fia! Ast'a o potu face pre calle legale, basati pre S.S. canone, pre dreptulu istoricu, pre usu si consuetudine, ne avendu a pertractá lucruri politice, de la care nu ne impedece S. unire cu Rom'a in cellea 4 puncte, pre care nu le professamu in prassa, ca-ci ni s'a retienutu in 1439 dreptulu nostru vechiu in cuvintele: Salvis iuribus ac privilegiis. Bulla Papale din 1853: 29 IX. recunosce independintia bisericeii nostre de religiunea gr. orientala unita.

Bateti dar' ca ni se va deschide. Dati ratiuniri in publicitate, ca suntemu ca

Tom'a cellu necredinciosu, ca asi'a mai tare se credemu in caracterulu si in zelulu care l'aveti ca parintii nostri spirituali, corespundendu amorei si increderei nostre.

Si asi'a Die corespundinte din Urbea-mare, vomu poté face, ca proiectele DVostre, cellea de tota laud'a, se se pota realisa; dar' nu paralisati sinodulu cu alte lucruri secundarie, cum a facutu in Blasiu cu adunarea cea popesca octroata, si mai tardiu cu conferintia scolarea, basata pre articulu de lego XXXVIII. 1868; — cu de astea ne voru astupa gur'a cu pumulu, ca unora, cari nu potemu ambla pre pitorele nostre. Mai bine asteptamu alte tempuri, ore in religiunea nostra gr. orientala, alegerea preutiloru, s. a. prin ordinariete, consuna cu dreptulu si consuetudinea nostra? aceste-a se potu numi usurpaciuni nu drepturi constitutionale rezervate in 1439.

Intru tote astea nu ignorati pre civili, ca pre factorii cei principali, pentru ca clerulu este pentru poporu, nu poporulu pentru cleru. Neci solvatorele nostru n'a venitu pre pamentu pentru Farisei si Carturari, ci a venitu pentru poporu, ca se-lu elibere din umbr'a mortii ca preutii. La fundatiuni au contribuitu parintii nostri ca preuti, si parintii preutiloru de acuma ca civili; deci avemu totu dreptulu, dupa spiritulu tempului, dupa istoria etc. de a ne contiellege, si de a ne interesá despre prosperarea nostra cu aceste institutiuni. Insu-si clerulu nu i este interdissa casatoria, si ca parinti de familia au totu dreptulu la acelea institutiuni. Multiamita ceriulu ca preutiunea nostra nu este ca cutare Pater, care presentandu gardoi'a sa cu pruncii ei unui mare allu seu sa esprimat cu dorere profunda: Asi'u fi doritu ca se-mi presentezu socia legiuita, dar' sum necesitatu si constrinsu a presenta si recomandá pre acesti-a.

Desconsiderarea civililoru, alterarea drepturiloru nostre constitutionale bisericesci, Dogma de infalibilitate s. a. a adusu pre tapetulu de adi: casatoria civile, secularisarea bunuriloru clericale (numai daca veniturile loru, dupa intentiunea fundatorului, s'ar indebuintia pentru instructiune) si altele, de unde nu urméza alta, decâtu una totale receala catra cleru, si unu chaosu enormu, una reactiune, ca-ci clerulu nu pote fi singuru singurelu exarchulu averiloru nostre celloru pie. Ce a fostu processulu Blasianu din 1844—45? — Luptatorii de atunci, sunt acuma barbati cei mai de frunte. Hinc nobis illas lacrymas! M. Ordinariatu cu Episcopulu Gherlanu, lucra correctu ca, pentru manimiosa si laudabila S.S.-loru sale revisiunare de fundatiunile diocesane, denumesce numai din cleru comisiune cu ignorarea civililoru? Ciontati cu separatismulu, si nu ne fauriti la Dogme; de am: poté tiené pre carele avomu in integritatea si santientia loru. Unu Victoru Emanuilu, nu se teme de Anathema cea rusinatorie Papale din secululu presinte; ci ca crestinu bunu, patriotu si mai bunu, puredce cu coron'a pre capu spre binele, onorea si fericirea natiunei salle.

De astea receli se vedu si pre la sate, in catu poporulu nostru de acuma nu pre bine judeca de unii preuti; — civili mai alessu inteligentia sint pentru binele bisericeiloru, binele comunu; — densii potu multu face intru ameliorarea sortei decadiute a preutiloru nostri, marturinsindu ca tare ne interesamu de acest'a si dorindu dorimu inaintarea si inffiorarea starei preutiesci, numai mana in mana, passu in passu, nu cu ignorare, nu cu desconsiderare, nu cu separatismu, nu cu paralelisare, nu cu alterare etc. etc. etc. . . . cautandu dreptulu si folosulu comunu.

Adeveratu ca cu administratiunea fundatiuniloru diocesane s. a. etc. merge lucrulu de totu reu si pre dosu. Se pote dice unora fundatiuni mai vechi: vecinic'a pomenire!

Fundatiunile banale, se eloca forte reu si se incasedia si mai reu; apoi fundatiunile statatore in mosie, séu nu adducu nemica, séu de adducu mai se consuma ole pre sine, in catu fundatiunile sunt mai totu misere si incareate cu datorii. . . . Esempia sunt odiosa. De aici urméze ne incredere si atata sgomotu prin diuare, fora de a

se miscá ceva respectivii, cu care lucraru desconsideréza de totu.

In tempurile mai vechie era altu candu dominá privilegie ca si iobagii ca-ci poporulu era adstrinau; — acuma se cere cultura s. a. Acuma boeri mari, ciocoi, profi, baroni s. a. nu pré baga in sema averile loru, se numai ca, tote se aduca si din tote se léga fructe; se uita ca unu jugeru de mentu sei aduca minimum 10 fl. v. a. nitu curatu, fara deregatii, fora de rentiuni. s. a.—Cumca asi'a va merge si cutu datuniile diocesane nu numai dubitamu seimu ca nu; ba conchidemu si de ac ca nu ni s'a aretatu contrariulu. Astai b dar' va cóce. Speremu multu de la prei nostri bisericesci, ca dupa cumu se mine voru alina durerile si doririle cellea culere, conformu fratiloru de religie gr. or. neunita. q. c. d.

Semnatu in Domineca Tomii 18 Daci'a superiara.

Mai multi civili gr. or. unii

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 7. Maiu 1874.

Presiedinte: B. Perczel.

Notari: Mihályi, Szeniczey, Wächter Huszár. — Din partea guvernului: Bittó, Trefort, Pauler si Szende.

Dupa autenticarea processulu ver d'in sied, precedinte, presiedintele senta trei petitiuni. Szeniczey presentu mai multoru commune serbe, candori ca scaunulu noului comitatu Kevefia orasiulu Versietiu.

Referintele comis. centr. reportéza spre lucrariile comit. in privinti'a regmentulu advocatiale.

Ministrulu pres. Bittó presenta tratu de commerciu si navigatiune facute in Nov. an. 1873. cu Svedia si Norvegia, cum si conventiunea postala cu Russia.

La ordinea diliei este a trei-a cetu proiectulu despre notariatele publice si de desdaunarea pentru nenorocirile intem pre cãllile ferr. Ambe proiectele se p scu fara discussiune ulterioare.

Siedinti'a se redica la 11 ore.

Siedinti'a de la 9. Maiu 1874.

Presiedinte: Perczel.

Notari: Mihályi, Wächter si Szeniczey. — Din partea gov. min: Ghyeczy, Bartal, si Pauler.

Dupa autenticarea protocollulu presiedintele presenta doue petitiuni.

Szeniczey presenta una petitiu prin care 10 commune din comit. Timolui, ceru ca elle se se asiedia sub juratiunea nou — infintiandului comit. E. Bobory presenta petitiunea veghiatoru de apa din comit. Tolna, Selig si M. cari se roga pentru imbunatatirea so nei loru, totodata cestu d'in urma p nante a prelucratu unu nou sistem contribuitions, si lu-recumenda at nei ministr. de financia.

Presiedintele annuncia, ca deputu croatu J. Iellaciu au renunciatu la datu, in calitate de deputatu in camera Ungariei, remanendu inse deputatu Croatiei.

C. Tisza indrepta una interpellatiune ministrulu presiedinte, referitoria la ministeriulu. Dupa-ce fu accentuatu de partile — dice interpellantele, — acesta situatiune critica se recere ca mare economisare, si de ora ce ni sperantia ca darile se între regula vistiria statului, din caus'a tempore nefavorabile, — dorere profunda impemele totoruru, vedindu, ca delegati magiara in locu se staruesca pentru emisare, votéza sarcine si mai mari, ca celle d'in anii trecutii.

Oratorulu scie, ca in camera nu fi vorba despre bugetulu comunu, ca pa-ce in sensulu §-lui 40 art. XII din bugetulu comunu se statoresce numai intiellegere reciproca a ministriloru Ungariei si Cislaitaniei: camer'a deputatiloru Ungariei in unele cercustari are dreptu de a

rebă pre ministeriul magiaru, cum si-a dreptu influinti'a.

Deci intrăba pre min. presiedinte: 1.) Datu au ministeriul magiaru de influinti'a legala la statorirea bugetului pre 1875—2) Daca au usatu, pre ce base s'a invoitu in supererogatele aceste, si 3.) are intentiunea de a reduca amenintatoria, d'a starul se de reduca erogatiunile commune? — Se va comunica in scrisu cu ministeriul.

Helfy interpellada pre min. de comunicatiune in caus'a lucratorilor din capitala: 1. Are cunoscintia min. despre acea, in capitala sunt 5000 de lucratori lipsiti de pane; 2. adevratu-e, ca mai multe societati intreprinditorie, care stau sub inspectiunea guvernului, dimitu cu sutele pre lucratorii magiari, si i substituiescu cu straini si ca insu-si ministr. de comunicatiune a dispusu importarea mai multor vagone (carre) pentru cailile ferrate, precandu fabrica de vagone din Pest'a stă fara lucru; 3. are intentiune min. a face dispusetiunile necesarie pentru sistarea acestoru inconveniente?

Mileticiu sollicitada respunsulu minist. de interne in privinti'a plansorei urbei Neuplant'a contra procederei ilegale a com. reg. Majthényi, prezentata inca in 14. Jun. an. tr.

La ordinea dillei sunt: reportarile comisiunii de petitiuni asup'a punctelor 42 si 43 din lista petitiunilor.

Petitiunea priorului Misericordianilor pentru dispensarea elevilor ordului de la servitiulu mili iar, — report. opinia a se transpune la ministeriul militieloru.

A. Lázár: Voindu a presentá una modificarea, voiescu totodata a o motiva pucinu: Ordulu misericordianilor in Ungaria mai bine de 200 de anni lucra spre binele omenimei si patriei sufferinde. In ordulu acestu — a sunt primiti numai elevii, cari au trecut preste 18 anni, cari functiunea de medici, farmacisti séu ca paditori de bolnavi conformu chiamarei lor, — si primescu una desvoltare pre terrenulu acestu-a.

Elevii inse in completarea educatiunii, si paditorii de bolnavi intru plinirea functiunii lor sunt inpedecati prin legea despre aperiarea tierrei (40 din 1868.) dupa ce elevii sunt inrolati pre 3 anni de ostasi regulati. Acesti elevi nu sunt favorisati prin §. 25. alu legoi amintite, precum neci prin dispusetiunea ministrului comunu de restellu data in 13. Marte 1872 sub nrulu 1750 — nu sciu daca cu scirea ministrului reg. de militie? — prin care elevii acestui reg. s'aru inrolá eschisivu la personalulu militaru — nu se estinde asup'a lor.

§§. 23 si 24 d'in legea amintita — relativi la medici si apothecari inca nu se potu aplica, dupa-ce acesti-a pre langa unu anu ca voluntari sunt indatorati a face servitiu in spitalele si apotecele militare, prin armare lipsiti de chiamarea lor, a servi in spitalele ordului misericordianu, ordulu an-si va poté ajunge scopulu din lips'a poterilor necesarie. Deci, dupa-ce petitiunea Priorului Misericordianilor se afla inantea camerei, eu inca spriginescu parerea comisiunii, ca petitiunea se dea spre deslegare ministeriului de militie — inse nu o afflu de indestullitoria, ca-ci nu speru ca ministeriul de mil. se adduca vre o decisiune contraria legiloru in vigore, prin care elevii ordului misericordianu s'ar dispensá de la servitiulu de 3 anni, — am onóre dar a presentá una modificatiune si a-o recomendá attentivului on. camere. Anume: petitiunea se dea ministeriului de mil. ca acea indrumare, ca in casu de lipsa se presinte camerei unu proiectu de lege pentru modificarea §-lui 25 art. 40 d'in 1868.

Accentuai „in casu de lipsa“, pentru-ca e probabilu, ca minist. de mil. nu va fi in stare a resolvi petitiunea prin o simpla dispusetiune, dar a se deslegá cestiunea cere interessulu patriei, si piele intentiuni alle generosiloru fundatori.

Reportulu comiss. insarcinate cu censurarea socotelorulu de la 20 Apr. 1872 pana in 31 Iuliu 1873 — se primescu fara discussiune.

Assemone fara discussiune se primi si reportulu comiss. centr. referitoriu la modificatiunile §-loru 17, 18, 22—24 si 45 din

proieptulu de lege pentru sistarea ciuimei de vite.

Ne fiindu alte obiecte siedinti'a se fini la 11½ ore. Siedinti'a proxima Luni.

Siedinti'a din 11 Maiu. 1874.

Presiedinte Perczel. — Notari: Beöthy Szeniczey, Huszár si Wächter. Din partea gov. min: Ghiczy, Szende si Pauler.

Dupa autenticarea protocollului Kapp presenta petitiunea urbei Sabiu; Sachsensfels petitiunea scaunului Mediasiu contr'a arrondarei comitatelor, mai departe sollicitada tragerea la respundero a ministrului de interne pentru ordinatiunea sa cátra capii municipieloru sassesi, data in 21. Ian. a. c.

M. Politu presenta in numele deputatiloru d'in confiniele milit. unu proiectu de resolutiune relativu la regulara justitiei si administr. etc. Inainte de tote esprime bucuri'a localitoriloru confinieloru ce simtu pentru reincorporarea lor cátra Ungari'a, si declara de calumnia assertiunea, ca locuitorii confinieloru n'aru iubi libertatea si aru dori de nou jugulu absolutismului militaru Oratorulu nu potesce ca se se face numai decátu una transformare normala, ceea ce acum din caus'a difficultatiloru de transitiune ar fi imposibile, doresce inse ca guvernulu se se informede despre cercurile de acolo, si se se face dispusetiunile necesarie. — Oratorulu insemna, ca legea de nationalitate e forte defectuosa pentru confine, dar spera ca legislatiunea magiara va da mai multe concessiuni confinieloru, decum li dedesse guvernulu militaru. Proieptulu de resolutiune este formulatu precum armedia:

Camera se emitta d'in sinulu séu una comisiuna speciale de cercetare compusa d'in 11 membri carea in intillegere cu guvernulu, pre bas'a datelor ce i stau la dispusetiune si pre bas'a altoru dato ce se pote aduná ascultandu si pre deputatii d'in confine si in casu de lipsa chiamandu si barbati de incredere d'in confine, se se cercetede starea confinieloru milit. atátu d'in punctu de vedere allu justitiei si administratiunii cátu si d'in punctulu de vedere nationalu-economicu si de cultura, luandu-se in consideratiunile defectele indegetate (in motivare) precum si celle ce pre alta calle ar veni la cunoscintia publica, tote se se cercetede d'in fundamentu si pentru inlaturarea gravaminelor, spre multumire locuitoriloru acelloru tienuturi, dispusetiunile necesarie cuprinse intr'unu proiectu se se presinte camerei pana la sesiunea viitoria (de erna) a Camerei.

Proiectulu de resol. se va tipari si se va lua la pertractere conformu regulamentulu camerei.

D. Irányi, dupa scurta motivare presinta urm. proiectu de resolutiune:

De ora ce crisa de bani si de creditu tiene mai bine de unu anu si cresce pre di ce merge intr'unu modu inspaimentatoriu, facandu devastatiuni infractorie in tete clasele poporatiunii, — fiindcă parte d'in aceasta causa, parte si mai vertosu d'in caus'a rellei recolte de mai multi anni in coce poporulu intr'unesle parti alle tierrei sufferere d'in lips'a lucrului, luptandu-se chiaru su fomea, — fiindcă mesurile ce camerei au luat pana acum nu sunt de ajunsu, — fiindcă inlaturarea acestoru relle este necesaria si nu sufferere amanare atátu d'in punctu de vedere umanitariu si d'in consideratiuni economice generali, cátu si din interessulu erariulu precum si allu securitatii publice:

Camera se indrume guvernulu ca acestu-a se iee cátu de currundu mesurile cuvenite atátu in privinti'a crisei cátu si spre alinarea lipsei poporului.

Proiectulu se va tipari si a sup'a lui se va decide la timpulu seu.

Referintele L. Szógyényi, presenta reportulu comiss. centr. asup'a proiectulu pentru cladirea palatiulu minist. militieloru. Reportulu se va tipari.

Dupa acestea se trece la ordinea dillei. Antáulu obiectu: despre ciuima de vite, care dupa a trei-a cetire se primosce dupa testulu formulatu in confer. partitei deakiano. Assemone §. 5. dupa testulu formulatu de comiss. centr. — Siedinti'a se redica.

Busiacu, (comit. Satumare) 8. Maiu 1874. (Respunsu dlui Simeonu Stanu din Seini.)

Fiindu-cá d'in scurta mea correspundintia aparuta in Nr. 28. a „Fed.“ d'in an. c. ai binevoitu a face una conclusiune pre in cordata, si respective a luá la indoiela principiulu, si liberalitatea mea: pre temeiulu principiulu „quisque suorum verborum optimus interpret“ me afflu datoriu a da dupa cum dissesi Dta frate si amice! — u.a adevorata indreptare correspundintiei cunoscuta, si simtirile mele a le desvelá, asiá in cátu acelle se se pota si cu man'a pipai.

Candu am vorbitu despre conferintie in affacorea urgenta a schemei stolariu, n'am eschisu ca totu-odata se nu se pota cere si sinode, in pripa dupa debila mea opiniune — n'am sciutu recomendá calle mai scurta pentru supprimerea vatemarii casionate, de cátu intropunerea ordinarietelor la guvernulu si reulu se se curme mai nainte de a incolti, ca-ci prin asteptarea vana dupa sinodele dorite — inse numai pentru noi romanii gr. c. impedeate, séu tocma denegate, reulu numai ar cresce spre dauna Besericeii si a statului si ceea ce stapanii nostri n'au cu capulu nu voru se pricepa — frecarile, si neintillegerele intre preuti si poporu s'aru immulti ca buretii dupa ploile celle calde. — Sciu unu casu d'in vecinatatea mea, ca de locu dupa publicarea schemei pre preutu carele n'a voitu se se face ingropatiune cu tota pomp'a indatinata pentru 5 fl. v. a. in locu de 10 fl. tocma si dupa schema — Pau injuratu in facia de S. Evangeliu. Si acesta este efflusu intentionatu a activitatii comitatulu din Satumare.

Me miru dle frate, cum ai potutu uitá, ca precum un'a persona singurateca de e neindreptata, séu vatemata; unu comitatu intregu de are ceva gravamine, cere succursulu ministeriului: pentru ce se nu o pota face asta — in trebi esterne tocma si preutimea? ca-ci noi nu potemu ignorá guvernulu neci atunci in affacori de acesta categoria, candu acelle saru adduce tocma in sinodele dorite? aprobarea guvernului e una conditiune, sine qua non. De unde sperediu, ca faptul comitatulu comitatensu din Satumare, de orace s'a facutu fara contra semnarea ministeriului, ca atare trebuie se cada.

In cátu pentru sinode Dle frate! Spunu oblu: ca de candu pricepu insemnateca acelloru-a totudeauna le-amu doritu, si private, si publice, si ca se nu adducu inainte mai multe date, fia destulu a me provocá la una correspundintia a mea din lun'a lui nov. 1872. si inca le dorescu asiá, ce si mironii se iee parte activa si proportiunea: apere bunulu D-dieu, ca despre mirenii cu simtiri bune crestinesci se supunemu, ca aru lucrá contr'a binelui Besericeii, si preutimei pana candu acest'ase pote de catra cei fara de lege si afara de sinode — amu professatu in veci credoulu, care lu desvolta ven. meu Archiereu S. S. Olteanu, in discursulu seu catra ven. cleru, si poporu allu eparchiei Oradii-mare. unde asiá dice:

„Cautati a fire in buna armonia si contillegere cu intelligintia a poporului nostru nevoiti-ve a o castigá si pentru propugnarea, si aperiarea interesselor nostre besericesci, spre ce si Eu cu incredere si amore o rogu. Noi preutimea amu fostu si inca santemu sorgintele intelligintiei, si pentru aceea cu dreptu cuventu ceremu, si ne rogámu, ca daca scade ap'a in isvoru, riurile, esite de acolo se ajute a udá semenaturele nostre commune, ca se nu se usce, si se adduca fructe poporului nostru.

Eu preste totu cu incredere ceru succursulu intelligintiei nostre. Ordiniora noi Episcopii si preutimea amu fostu mentorii poporului nostru, si singurii aperiatori ai Besericeii nostre; — asta-di o chiamámu in consortiulu nostru, ca si poterea Besericeii se radiema in mare parte pre dens'a si o rogu, se nu ni denege spriginirea sa: ascurandu-o si Noi despre celle mai vie sentieminte de amorea, si propensiunea nostra Archiereu.

Din acestea voi cunosce, ca eu neci de cátu nu m'am schimbatu in principiile mele — ci numai mi-am datu parerea noinsemnata. — Inse de locu ce-mi va propune cine-va parere mai buna, sum gata a-o

aruncá ceea a mea in cosiara. Mie mi place a invetiá ori si de la cine, nimene nu pote dice despre sine, ca are atát'a sare in cátu nu trebuie se cera vre-odata de la vecinulu seu!

Ce atinge liberalitatea mea, sum liberalu, nu inse in acellu intiellessn, ca totu giarulu se-lu tragu la oll'a mea, — precum facu liberali dilloloru nostre, cari din afara bucina liberalitate, marinitate, si mai Ddieu scie câte „tote“ apoi din launtru sunt plini de absolutismulu cellu mai grossolanu — ci liberalitate basata pre cuventulu ddiescu; „quod tibi non vis fieri, alteri nefeceri.“

Din cuvintele mele Dle frate! me vei poté judeá, precum si on. publicu, ca ore gresitam séu nu contra principiulu, si liberalitatei pana acum professate?

Din incidentulu, ca trebuie se dau Dlu Simeonu Stanu din Seini unu respunsu dejá cunoscutu, cu nespusa bucuria am revocatu in memoria ceea di memorabilia din an. 1861 candu in acestu orasielu s'a adunatu unu numeru insemnatu din intelligintia nostra cu scopu de a discuta proieptulu pentru infintiaru unui gimnasiu rom. in comit. Satumarelu, si acellu-a in Seini; nu numai s'a primitu cu majoritate absoluta proieptulu, ci de locu s'a si subscrisu offerte insemnate de catra toti cei de facia, si acestu exemplu l'a imitatu una mare parte a comuneloru romane din Comitatu.

Sau all'essu atunci si unu comitatu permanentu pentru agendele ulterioari, cu unu cuventu sa facutu pe papiru quantum satis câte tote pentru proieptulu gimnasiu!

Inse bucuri'a nostra s'a intorsu spre intristare, deorace gimnasiulu cestionatu acum diace — dora pentru totu-de-una mortu — in pantecele maicei salle, ceea ce mai iute séu mai tardu adduce morte si maicei ce l'a conceputu!

Despre pasii ulterioari publiculu romanu nu mai are cunoscintia rectificata.

Si de orace in privinti'a ast'a collu mai competinte de o da desluciri, si rectificari este M. O. D. Georgiu Maniu parocu si protopoppu in Seini, lu-rogamu, ca in interessulu cestionatu se binevoiesca a ne aprinde lumina.

Éra intelligintia nostra anteluptatoria va avea datorintia neiertata a se impulpá pentru reinvierea si imbracisarea acestui obiectu de interessu vitalu, ca-ci fara de unu gimnasiu curatu romanescu romanismulu din comit. Satumarelu si a comitateloru invencinate unde preponderedia romanii — in veci nu va inflori, ci din contra se va vescedi si in urma uscá.

In solidaritate, cu poteri unite tote se potu!

La lupta dara, se ne incordámu spiritele, invingerea e segura!

Vasilu Popu

Schemele stolari. In Comitatu Sa-tumarelu preutimea romana — venindu in collisiune cu comitatu comitatense (districtuale) d'in caus'a schemeloru stolari — tiene conferintie preste conferintie si face adrese cátra ambii Eppi de Ghierl'a si Oradea-mare, ca se assie die schem'a stolare si faca a se intari prin guvernulu.

Vediendu unii d'in intillegintia mirona, ca preutimea nu-si cunosce situatiunea actuala, afflora cu calle a face si a tramitte la ambii Prelati urmatori'a adresa:

Preasantite Domnule Episcopo!

Preabune Parinte si Archiereu!

Convinsi ca anim'a paterna a Pr. S. Vostre ste nu numai devotata binelui sufletescu allu credentiosiloru concediuti prin spiritulu santu intieloptei pastoriri, — ci totuodata e accessibila pentru a primi si ascultá graiurile si dorintiele subsemnatiloru credentiosi besericeii gr. cath. romane, cari cu tota demisiunea venimu a ni dreptá umiltele nostre graiuri cátra anim'a Pr. S. Vostre.

Precandu pre de o parte santemu tari n credintia, ca adeveturile religiunei lui

Christosu, depuse in un'a, santa, ecumeneica si apostolica beserica, sunt eterne, si prin urmare nestramutavere, pre de alta parte, nu numai scimu, dar si esperimu in fapta, ca beserica lui Christosu intru cele esterne, adeca in formele de cultu, si disciplina, — si cu aceste in strinsa legatura: educatiunea poporului, affacerile scolastice, si fundatiunale, si pre cum estu-tempu este a sedierea schemei stolarie preutiesci, — si in alte numeroase affaceri parte besericesci, parte scolastice — dupa tempu, locu, si alte impregiurari sunt supuse unoru stramutari, cari si pana acum'a s'au schimbatu, perfectionatu, si in viitoriu, dupa recorintiele tempului se voru schimbá si perfectiuná, — fara ca prin aceea credinti'a crestinesca se suffere cátu de pucinu in cele dogmatice.

Dreptu aceea: vedindu ca educatiunea poporului, adeca affacerile scolastice la noi romanii gr. catolici — ne avendu razemu, spriginu moralu d'in poporu, — de unu tempu incoce in locu d'a progressá regressadia.

Dupa ce preutimea nostra, — care pana in tempurile mai recenti, se bucurá la poporulu nostru de incredere, si de iubire, potemu dice nemarginita — si totuodata si de autoritate respectabila — asta-di mai pretotindene prin clic'a inimica besericea nostre *) invrasbite de poporulu séu prin inielatiuni, prin mintiuni si cáte si mai cáte scorniture secrete intru atát'a, cátu esiste asta-di communa besericesca, cu poporu numerosu, care au pornitu pana acolo, de au concediutu unui Judanu revisiunea socoteleru besericesci cu tote ca preutulu e bravu, si fara vre-o vina,

adeca cu unu cuventu, dupa ce vedi'a preutiloru nostri asta-di au devenitu a fi numai umbra;

si in urma dupa ce dara unde ca aceste nu potu se adduca neci unu bine besericea nostre, — numai anarchia, dissolutiune, si mai tardu perire.

Subsemnati, cari suntemu norocosi a fi crestini si romani; — avemu firm'a convingere, ca toturoru relleloru acestoru-a stavila si capetu, nu se pote pune altcumu de cátu numai cu unu sinodu compusu d'in preuti si mireni, respective representanti ai poporului, — suntemu convinsi ca sinodulu va adduce rezultate folositorie in beserica nostra, prosperare in tote affacerile besericesci si scolastice, — dara ce e mai multu va adduce buna-intiellere intre poporu si preutime, — multemire, si indestulire generale.

Si candu ne descoperimu convingerea acest'a — dupa ce nu ne conduce neci unu interessu personalu privatu, numai amorea ce ferbinte cátra mam'a beserica si natiune, avemu si firm'a speranti'a, ca Pr. S. V. cu indatenat'a bunata a animei parintiesci — ve veti indurá a ne convocá, cátu mai currendu intru unu sinodu.

Nutrindu acesta sperantia, cu cea mai profunda reverintia remanemu in Seini in diu'a Stlui Georgiu an. 1874.

(urmedia subscrierile).

Romani'a. Cetitorii nostri cunoscun d'in scrile electrice ca Corpurile legiuitorie alle Romaniei sunt convocate in sessiune staordenaria, reproducemu ac si testulu nunciului domnescu:

*Domniloru senatori,
Domniloru deputati,*

V'amu convocatu in sessiune estrordinaria spre a se supune debaterii d-vostre differite proiecte de legi, mai alessu financiaria si economice.

Durat'a sessiunei este marginita pana la finitulu lunei lui Maiu, implinindu-se in 2 Juniu terminulu fissatu de Constitutiune pentru renoirea periodica a Senatului.

Insemnatarea si urgenti'a proiectetoru pre care veti avé a le debate M'a

*) Ore nu va fi si preutimea de vina? Inimicii besericea au assistatu in tote tempurile, dar uneltirele loru isbutescu numai candu preutii si-au perdutu vedi'a la poporu.
Red.

facutu a ve cere concursulu intr'unu tempu in care occupatiunile agricole ve reclama pre cei mai multi dintre d-vostre. Sum inse convinsu ca veti adduce ca si in trecutu, acestu sacrificiu pentru binele tierrei.

D-dieu se bine-cuvinte lucrările D. V.

Carolu.

VARIETATI.

(De sub Calimanu.) In finea lunei lui Apriliu s'a intemplat in Topliti'a romana unu focu forte infioratoriu in care s'a mistuitu unu dughianu (bolta, pravalia) si propinatia precum si nisce siure si staule. La acesta scena ingrositoria s'a arretatu cu bravura intrepidulu nostru invetiatoriu Nicolau Reulescu (in Nro. 28. pote d'in erorea tip. sa scrisu Rusu. in locu de Reu numele familiaru) si adeca cam la 2 ore d. m. noptei candu incepusse a se diari flaccar'a, a alergatu la clopote strigandu ajutoriu apoi indata a fostu pre facia locului spre a adduce ajutoriu nefericitorulu. In ghiarele mortii a intratu in bolta si a scossu pre langa alte scule casnice si negotiu aprobe de 2000 fl. v. a. In urma vedindu ca evreulu d'in propinatia nu voiesce a deschide usi'a ca-ci era assecurat, a demandatu la mai multi insi spre a sparge usi'a si asiá au scosu nesce buti mari cu spiritu, ca-ci la d'in contra aprindiendu-se ar fi arsu totu piatulu. Acesta bravura cu occasiunea Relatiei s'a incunoscentiatu si la diregatori'a politica. Deci noi in locu de premiu i adducemu multiamita, era Societatea de assecuratiune „Victoria“ lu ar poté premiá cu vre-o 1000 fl. ca-ci scutitu-o de mai multe. Ionu Maieru primariu.

(Nou servitiu de diligentia) s'au organisatu de currendu intre Ploiesci si Brassieu. — Diligenti'a pleca de doue ori pre di a nume; de la Ploiesci la Brassieu la amedia-di (12 ore d'in di) si la 10 ore ser'a; — de la Brassieu la Ploiesci la 9 ore demaneti'a si la 4 ore ser'a. — Diligenti'a correspunde de una parte cu trenulu care pleca de la Brassieu spre Pest'a, la 2 ore dupa amedia-di si de alta parte cu trenulu care pleca de la Ploiesci cátra Brassieu la 8 ore 40 min. demaneti'a. Acesta calle este cea mai scurta si mai pucinu costisitoria, a nume de la Ploiesci la Vienn'a 131 lei 50 bani pre class'a I. — si 94 lei 50 bani pre cl. II. („Journ. de Buc.“)

(Ploi'a) D'in tote partile tierrei sosescu aici serile electrice despre abundanti'a ploiloru, prin cari sece't'a de care sufferisse pamentulu este inlaturata, ba in locurile muntose d'in caus'a umediei economii nu au potutu semená, asiá d. e. in Maramuresiu au intardiatu cu trei septemane. In cele mai multe districte alle Romaniei, de la Carpati pana la Dunare asemene au ploiatu cu abundanti'a si in urmarea ploiloru temperatur'a atátu in Ungari'a cátu si in Romani'a s'a recorit forte, si a nume aici, incependu de la 28 Aprile pana in 10 Maiu, cal. n. frigulu au fostu sensibil si caldur'a nu s'a urcatu mai susu de 9° Réaumur.

(Servitoriul excellent.) — D-lu X... este forte bunu cu servitorii sei. Intr'o sera i se facu poftá de una pragitura.

— Eoca 50 bani, disse servitoriului séu, mergi si cumpera 2 pragiture, un'a pentru mine si un'a pentru tine.

Dupa pucinu tempu servitoriulu se in torse, muscandu cu mare pofta dintr'unu pragitura.

— Ei bine i disse X..., pragitur'a mea?

— Poftimu 25 bani; pentru domni'at'a n'am gasitu, nu mai remasesse de cátu un'a.

** Societatea academic'a „Romania-Iuna“ are onorea a invitá on. Publ. romanu precum si tote corporatiunile si societatile romane la serbarea natiunala de 3/15 Maiu. Programm'a: 1. Demaneti'a: participare la s.liturgia si parastasu. 2. Dupa amedia-di: excursiu pre muntele „Caeliu“ („Kahlenberg“) Cigmeu in 9. Maiu 1874. Pentru comitetu Secretieriulu Nic. Hanganuti.

(Prin judanulu santu) Reb Hillel fu edata nu de multu una foia volanta intitulata „Stichproben aus dem Buche eines Heili-

gen.“ Ca se potemu intiellege si judeca principiele bastarde ce recommenda de cinosura evreiloru orbi de fanaticismulu fia destulu a citá urmatoarele passagie: „Jidanulu nu trebuie se priveasca de patria, tierr'a, unde locuesce, (a buna sema santulu jidanu voiesce in luna a fundá una patria coreligiunariloru sei, dupa-ce pre pamentu a intardiatu); nu-i de lipsa a invetiá bine cetirea si scriosorea, ca-ci sciinti'a si artea e pernicioasa, dar nu trebuie studiata neci limb'a poporului (ore santi'a sa in ce limba vorbesce cu omenii de alta confessiune, séu acestia voru invetiá limb'a lui santa?)“ E lucru tristu ca apparu astfelu de carti fanatice si moralmente periculose, ér din partea mai mariloru nu vedemu cev'a zelu pentru impedearea estinderei ei, cu atátu mai vertosu ca opulu acestu-a e scrissu in limba jargona, prin urmare la jidanii nepriceputori, cari nu cunoscun alta limba n'are neci una influentia una critica scrissa in limba straina.

(Stipendie pentru artisti teneri.) Pentru cultivarea arteloru si musicei minist. culteloru si instructiunei publ. annuncia stipendie a). pentru acci artisti teneri si seraci, cari au edatu cev'a opu mare séu sunt in stare a arretá opuri de pretiu artisticu, b.) ajutorie artistiloru cari sunt cunoscuti prin cev'a opu eminentu cu acellu scopu, ca se-si pota continua carier'a. Potu concurge acci teneri nascuti in Ungari'a séu Transilvani'a, cari studieza music'a, séu alte ramuri de arte, precum: pictur'a sculptur'a si architectur'a. In petitiune sunt a se aminti urmatoarele conditiuni: 1. etatea, relatiunile personali si familiari precum si studiele petitiionantelui; 2. cum voiesce se-si foloscesca stipendiulu séu ajutoriulu dobanditu pentru perfectiunarea sa mai nalta. 3. este de a se arretá gradulu perfectiunei salle presente prin cev'a opu allu seu. Stipendiile si ajutoarele — acaroru cantitate va fi espussa in petitiune, dureza numai pre unu an.; insemnandu-se: ca pentru cantitatea summei dobandinde voru servi de cinosura relatiune personale alle petitionantelui. Petitiunile sunt de a se presentá ministeriului cul. si instr. publ. pana in 30 jun. inclusive.

(Diariulu napoleonisticu „Pays“ intreba pre guvernulu Francioi, ca poté veni si princ. Lulu in Franci'a, precum e permisu contelui Chambord? Er semi-officiosulu „La Presse“ i-respondu: pentru-ce se nu-i fia permisu? se pote preambliá pre boulevardu, pote dejuná in „Maison d'or“, pote prandi in „Cafe Anglais“ ba pote participá si la siedintele adunarei nationale, precum face cont. parisianu nu numai, dar va fi deobligatu a servi doi anni in armata'a franceza,

(Bai noue) Preotulu Vasiliu Basarabu din Romosu, carele are o proprietate la Gioagi, a descoperitu apo minerale pre proprietatea sa. Densulu la annulu 1873 a edificatu o scaldatori'a pentru sine si pentru familia. Dupa ce cunoscura mai multi amici si cunoscuti bunatarea apei, lu-svatura se analizeze ap'a, ceea ce se si facu prin barbati competenti din Vienn'a. Ne pare reu ca nu avemu la mana analis'a insasi. Destulu ca in urm'a acesteia preotulu nostru se vede motivatu a estinde stabilimentulu seu privatu de bai asiá incátu se-lu pota da publiculu spre folosintia. Unu lucru laudabilu si care face onóre energiei si spiritului de intreprindere a domnulu Vas. Basarabu. Ap'a acest'a se vede din unele urme care s'au aflatu si acum, sapendu preotulu pre proprietatea sa spre a-si face o funtana, ca o au folositu si romani, stabunii nostri. Funтана dupa care s'a sapatu era se fia langa scaldatori'a de care facuramu amintire mai susu. In locu de apa s'au aflatu in o afundime de doi stangeni si diumutate diverse objecte antice, dintre cari unele s'au transmisu la Asociatiunea trans. pentru literatura si cultur'a poporului romanu, altele la gimnasiulu nostru din Brasiovu. Pote ca este acea-si apa de care se face amintire la Eutropiu, in apropiara c-tatiei Zeugma (Cigmeu?) Spre a fi siguri aru trebui se cunoscemu loculu insu-si pre care se afla proprietatea dlui. V. Basarabu cea ce din currepundinti'a ce ni sta dinaintese nu pote. La tota intemplearea este interessanta si din

punctu de vedere practic si istoricu si adanduni-se occasiuno vomu studia mai aprópe. „Telegraf. Rom.“

Sciri mai noue.

Berlinu, 9. Maiu. Officiulu telegraficu a lui Wolf dice: in cercuri officiali se assecura ca impartesfrile diariului „Times“ despre descoperirile lui Bismarcu facute regului Italiei est e scornitura nerusinata, cu scopu invederatu d'a banu iubirea de pace (!?) a Germaniei.

Athen'a, 9. Maiu. Camer'a deputatiloru este dissolvata si collegiele electorali convocate pre 1. Iuniu, a. c.

Rom'a, 11. Maiu. Diariulu offic. de asta-di este autorisatu a dechiará ca asertiunile d'in currepundinti'a diariului „Times“ de la 5 Maiu, relativu la pretins'a conversatiune intre regele Italiei Victoru Emmanuilu si principele Bismarcu, sunt cu totulu neintemeiate.

Bilbao, 10. Maiu. Blocad'a de la San-Sebastianu se padiesce strinsu. Mediulocele traiulu incepu a lipsi blocatiloru. Don Carlos intr'unu proclamatiune annuncia resoluta resistintia in Biscai'a. Patrusute de Carlismi ceru se poté intorce nepedepiti la Castru Santandru.

Santander, 10. Maiu. Carlismi fortidia lini'a Ebrului si de Guisenzcoa. — Gener. Conci'a cere bani si proviantu.

Madridu, 11. Maiu. „Impartialu“ annuncia ca in consiliulu ministeriale erupse eri cris'a. Faim'a curre ca Zabala au fostu insarcinatu cu constituirea noului miuisteriu de reconciliatiune.

London, 11. Maiu. Tiarulu Rusiei va petrece aici pana la 20. I. c. — Petitiunea de amnestia Poloniloru emigrati adressatu imperatului Rusiei porta pana acum 60 de subscriptiuni.

Carlsruhe. 12. Maiu. In sied. Camerei cu occasiunea discussiunii gen. a supr'a legii relativa la vechii catholici se escá unu incidinte scomotosu, Fieser numi dogm'a de infallibilitate infamia si eresia. Ultramontanii essira d'in siedinti'a si reintornardu numai dupa ce liberalii approbara chimarea la ordine de presiedintele adressá lui Fieser.

Oradea-Mare, 13. Maiu. Avocatu Stefanu Teleszki de parti'a Tiszaiana fu allessu cu una majoritate de 36 de voturi contra cand. steng. estremu L. Dus. Reusfrea lui pote multiam deakistiloru cari votara cu tiszaiistii.

Amsterdam, 12. Maiu. Bancheulu arrngiatu intru onorea regelui in palatiulu de industria, fu forte splendidu. Regele intru unu toastu multiam primirea affabila si beu pentru buna starea capitalei.

Burs'a de Vienn'a, 13. Maiu 1874

Metallice 5%	69.75
Imprumutulu nat. 5%	73.55-
Sorti din 1860	105.60
Actiuni le banc	977,—
Actiuni le instit. de creditu	157.50
Obligatiuni rurale ung.	74.50
„ „ Temisiane	74.—
„ „ Transilvane	72.—
„ „ Croato-slav.	76.25-
Londonu	111.85
Argintu	106.—
Galbenu	5.35-
Napoleon'd'or	8.96

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., edit. si red. respundiet.